

A BALATONI TURISZTIKAI DESZTINÁCIÓ SZEZONALITÁSA

Wilhelm Réka

PTE Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola

BALATONI HELYEK ÉS EMBEREK

A Balatoni Turisztikai Kutatóintézet szakmai rendezvénye

Veszprém, 2023. november 16.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-23-3.-I kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Kutatás témája és módszertana

■ Témaválasztás indoklása

- A szezonális mint népszerű kutatási téma
- A Balaton-régióban már több évtizede fennálló probléma
- Jövőre vonatkozó fejlesztési irányok megfogalmazása

■ *Kutatásmódszertan*

- Szakirodalom
- Statisztikai adatokon a Gini-index alkalmazása
- Online szálláshely-adatbázisok elemzése

Korábbi eredmények

- Magyarországi desztinációk (Sulyok – Mester, 2014)
 - *Tisza-tó után a Balaton a második legnagyobb szezonalitást mutató hazai turisztikai régió (0,47)*
- Balatonfüred (Palasics – Hinek, 2018)
 - *Hosszabbodik a szezon, de a kínálati oldal még fejlesztésre szorul*
- Balatonboglár és Balatonlelle (Wilhelm, 2023)
 - *A megfelelő szálláshelykínálat nem csak eszköze, de feltétele a szezonitás csökkentésének*

Kutatási kérdések

- A Balaton turisztikai régióban a partmenti települések szezonalitása hogyan alakult az elmúlt időszakban?
- Lehet-e csoportosítani a Balaton-parti településeket a szezonitásuk szempontjából vagy homogén a régió ebből a szempontból?

A desztináció áttekintése

- 44 partmenti település, 3 vármegye
- 2021:
 - *Belföldi:*
 - Kereskedelmi szálláshely: 3.594.000 éj
 - *Külföldi*
 - Kereskedelmi szálláshely: 693.000 éj
- 2022:
 - *Belföldi*
 - Kereskedelmi szálláshely: 4.399.000 éj
 - Magán/egyéb szálláshely: 2.184.000 éj
 - *Külföldi*
 - Kereskedelmi szálláshely: 1.448.000 éj
 - Magán/egyéb szálláshely: 753.000 éj

Gini-index

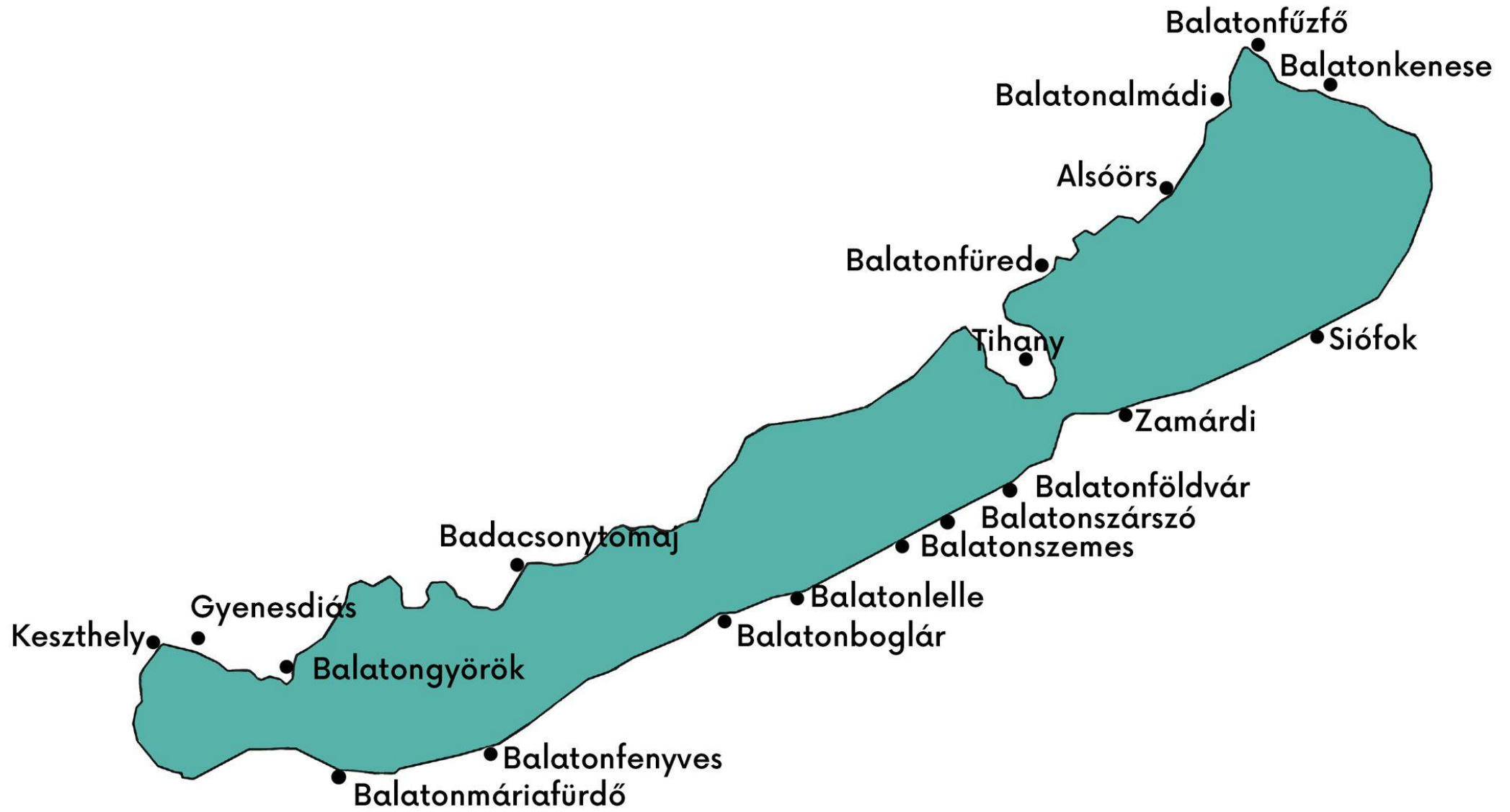
- Hazai és nemzetközi szakirodalomban is gyakran használt eszköz
(*Fernandez-Morales 2003, Fernandez-Morales – Mayorga-Toledano 2008, Bigovic 2011, Sulyok – Mester 2014, Marton et al. 2017, Palasics – Hinek 2018, Barcza et al. 2020, Wilhelm 2023*)

$$G = 1 - \sum_{i=1}^{12} (X_i - X_{i-1}) * (Y_i + Y_{i-1})$$

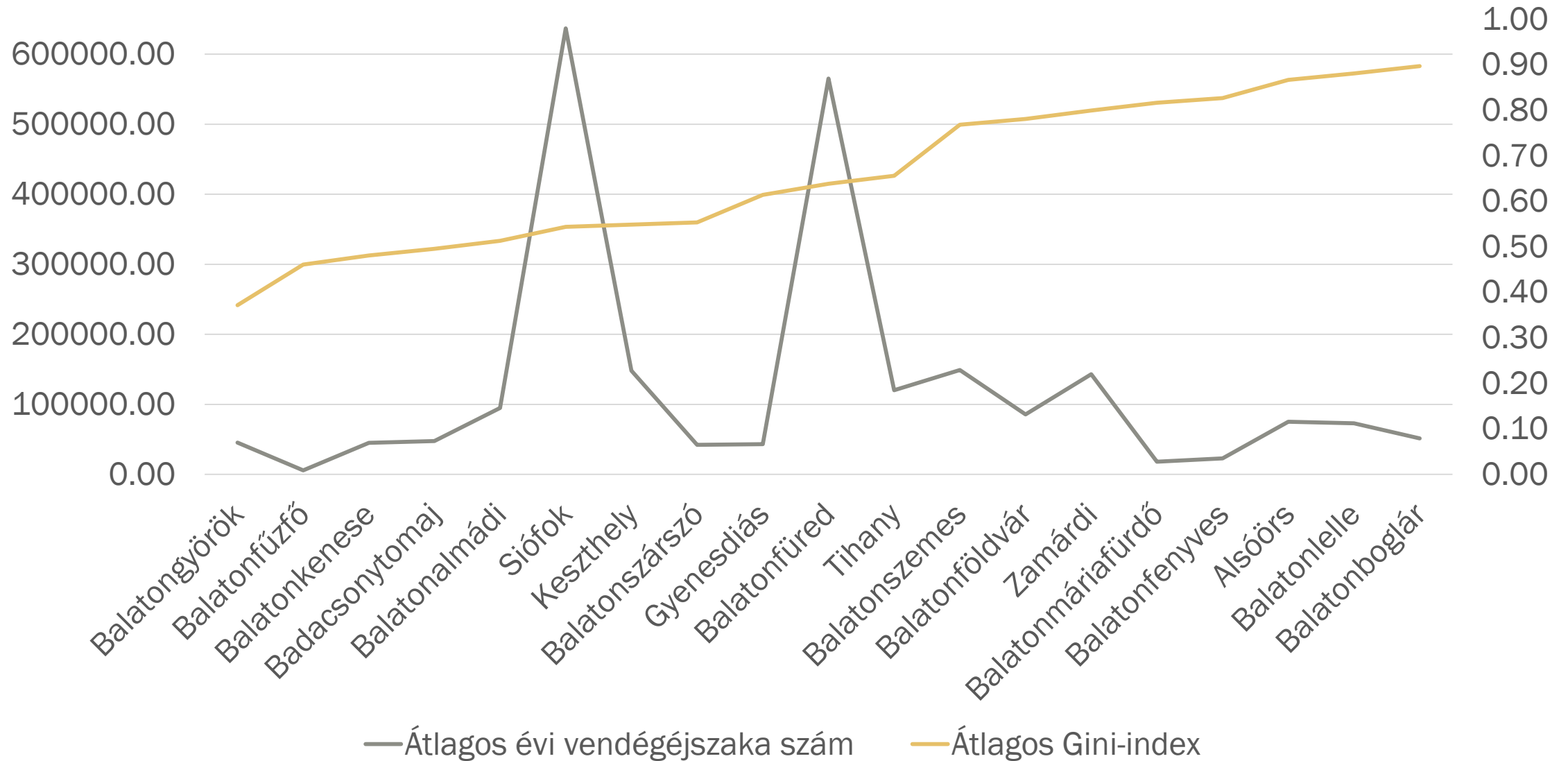
- i jelöli az adott hónap számát,
- X_i jelöli a hónapok kumulált részesedését a 12 hónap vendégéjszaka számából,
- Y_i a vendégéjszakák száma alapján növekvő sorrendbe állított hónapok kumulált részesedését jelöli az összes vendégéjszaka számból (*Marton et al. 2017*)

Számítások

1. 2008-2021: minden partszakasszal rendelkező település
(4 + 16 + 24 = 44 település)
 2. Szűrés: 9 hónapnál kevesebb adatból számolt Gini-indexek elhagyása
 3. Szűrés: 4 évnél kevesebb Gini-index-szel rendelkező települések elhagyása
- összesen: 19 település adatsorainak figyelembe vétele

Gini-index és átlagos évi vendégéjszaka szám

Átlag szerinti csoportosítás

Kismértékű szezonáltság	Közepesmértékű szezonáltság	Nagymértékű szezonáltság
-	Balatongyörök (0,37) Balatonfűzfő (0,46) Balatonkenese (0,48) Badacsonytomaj (0,49) Balatonalmádi (0,51) Siófok (0,54) Keszthely (0,55) Balatonszárszó (0,55) Gyenesdiás (0,61) Balatonfüred (0,63) Tihany (0,66)	Balatonszemes (0,77) Balatonföldvár (0,78) Zamárdi (0,80) Balatonmáriafürdő (0,82) Balatonfenyves (0,83) Alsóörs (0,87) Balatonlelle (0,88) Balatonboglár (0,90)

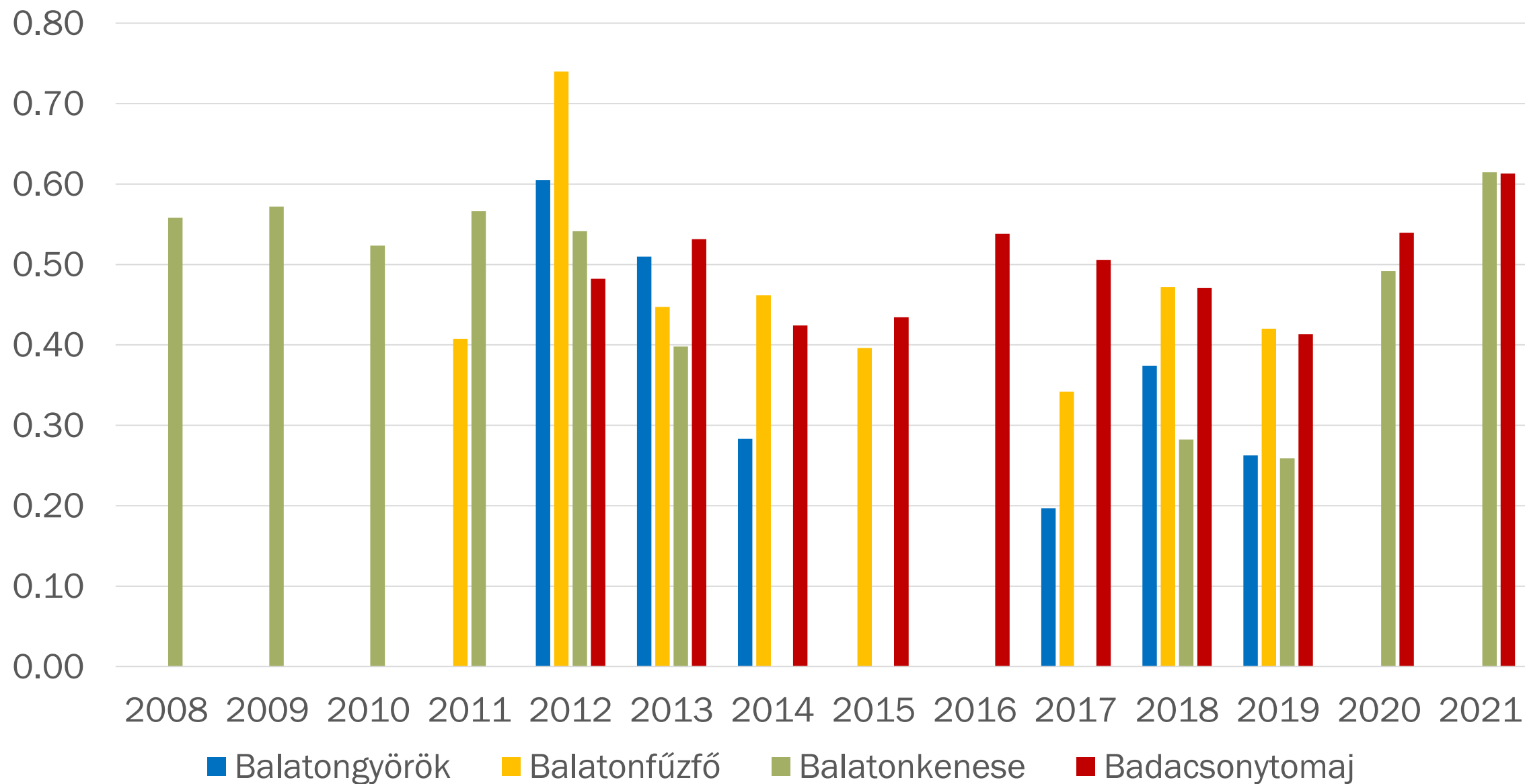
- 25 település esetében nagyon hiányos az adatszolgáltatás
- Egész éves szezon feltétele: 12 hónapban működő szálláshelyek

Szálláshelykínálat

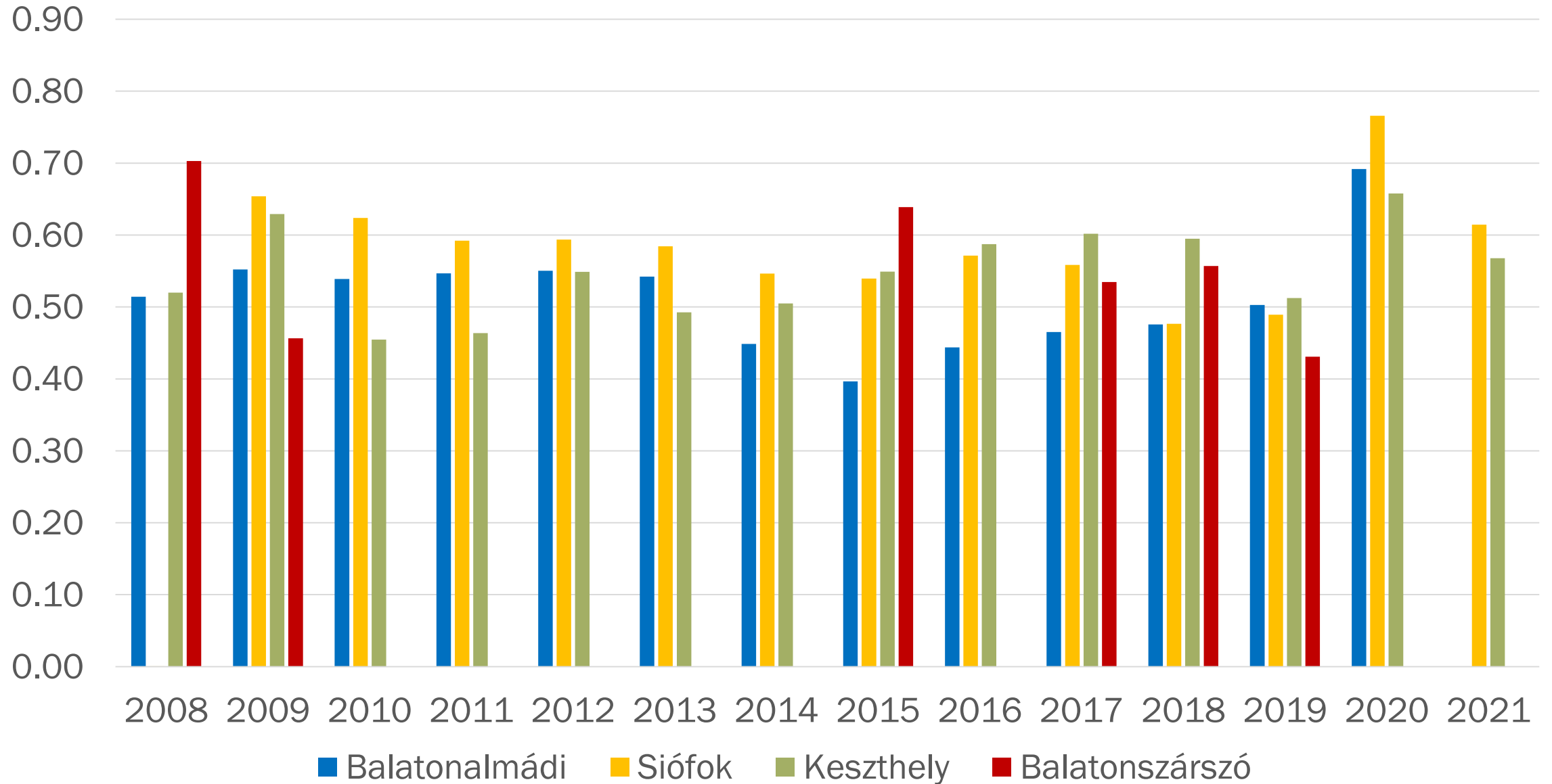
	Balatonyörök	Balatonfüzfő	Balatonkenese	Badacsonytomaj	Balatonalmádi	Siófok	Keszthely	Balatonszárszó	Gyenesdiás	Balatonfüred	Tihany	Balatonszemes	Balatonföldvár	Zamárdi	Balatonmáriafürdő	Balatonfenyves	Alsóörs	Balatonlelle	Balatonboglár
Három- és négycsillagos szállodák és apartmann-hotelek	2	0	1	1	1	13	8	1	1	10	4	3	3	2	0	2	3	2	0
Ötcsillagos szállodák és apartmann-hotelek	0	0	0	0	0	4	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: Saját szerkesztés booking.com adatai alapján, 2023

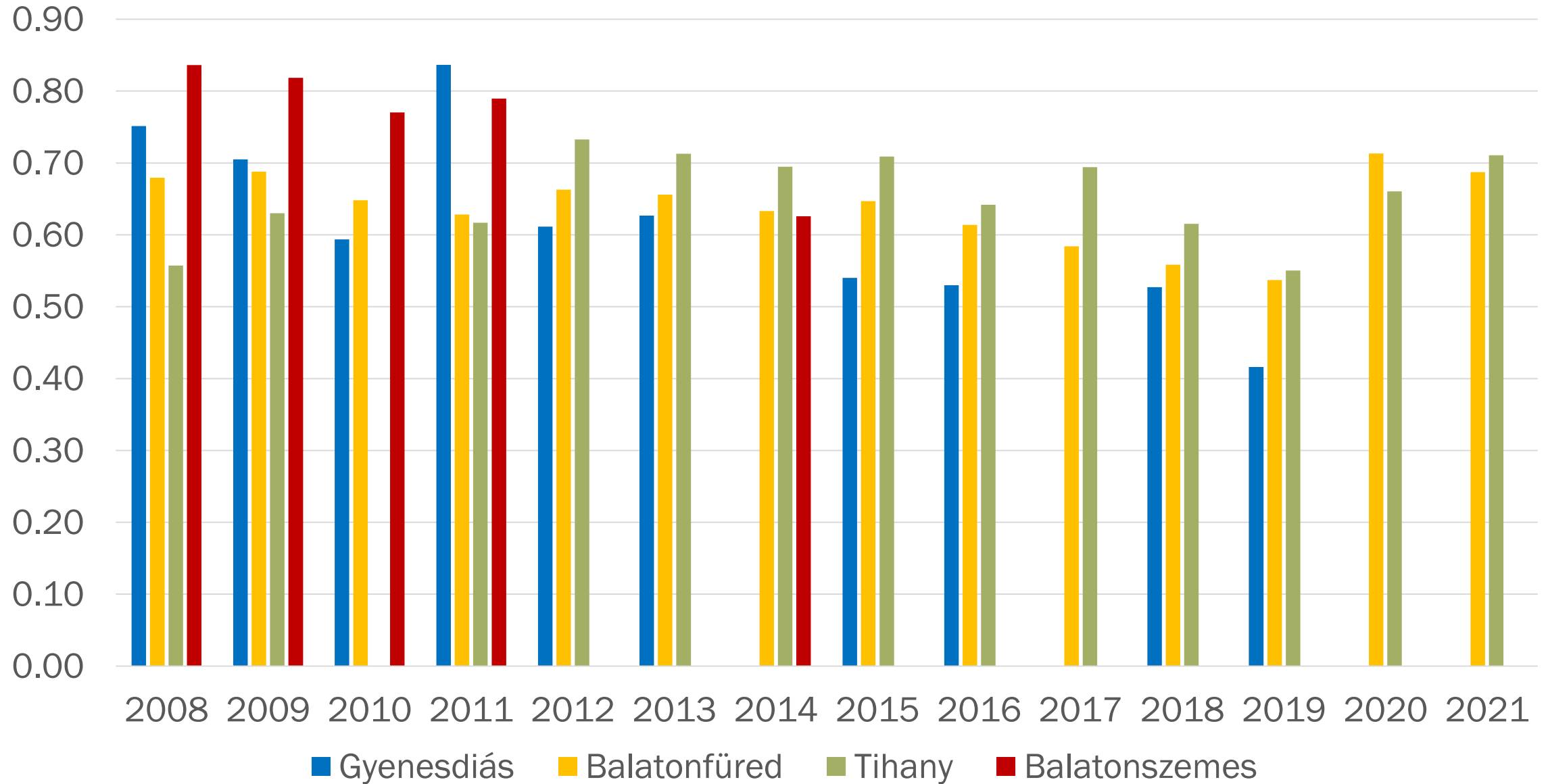
Települések szezonalitása Gini-index alapján (2008-2021)

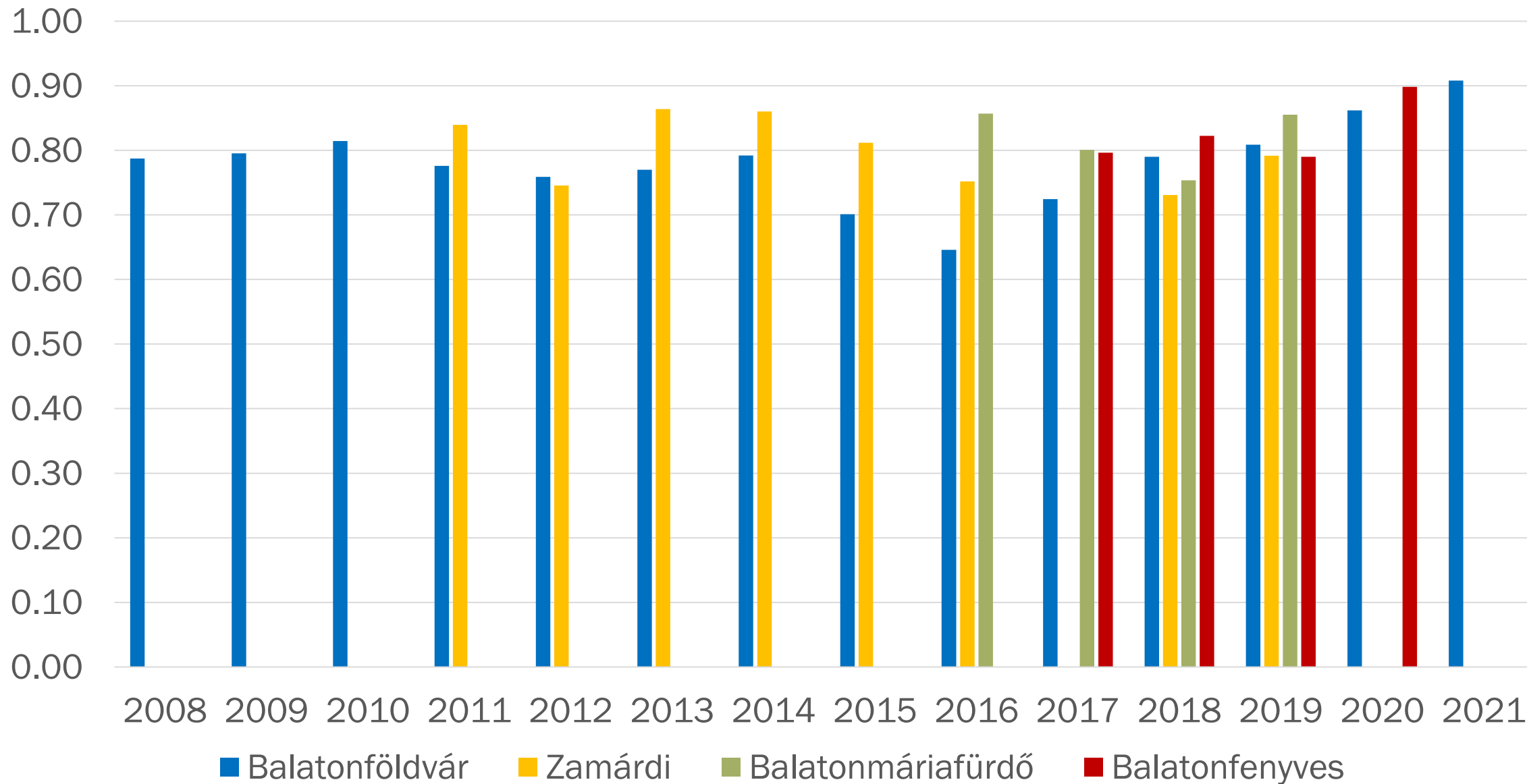
Települések szezonalitása Gini-index alapján (2008-2021)

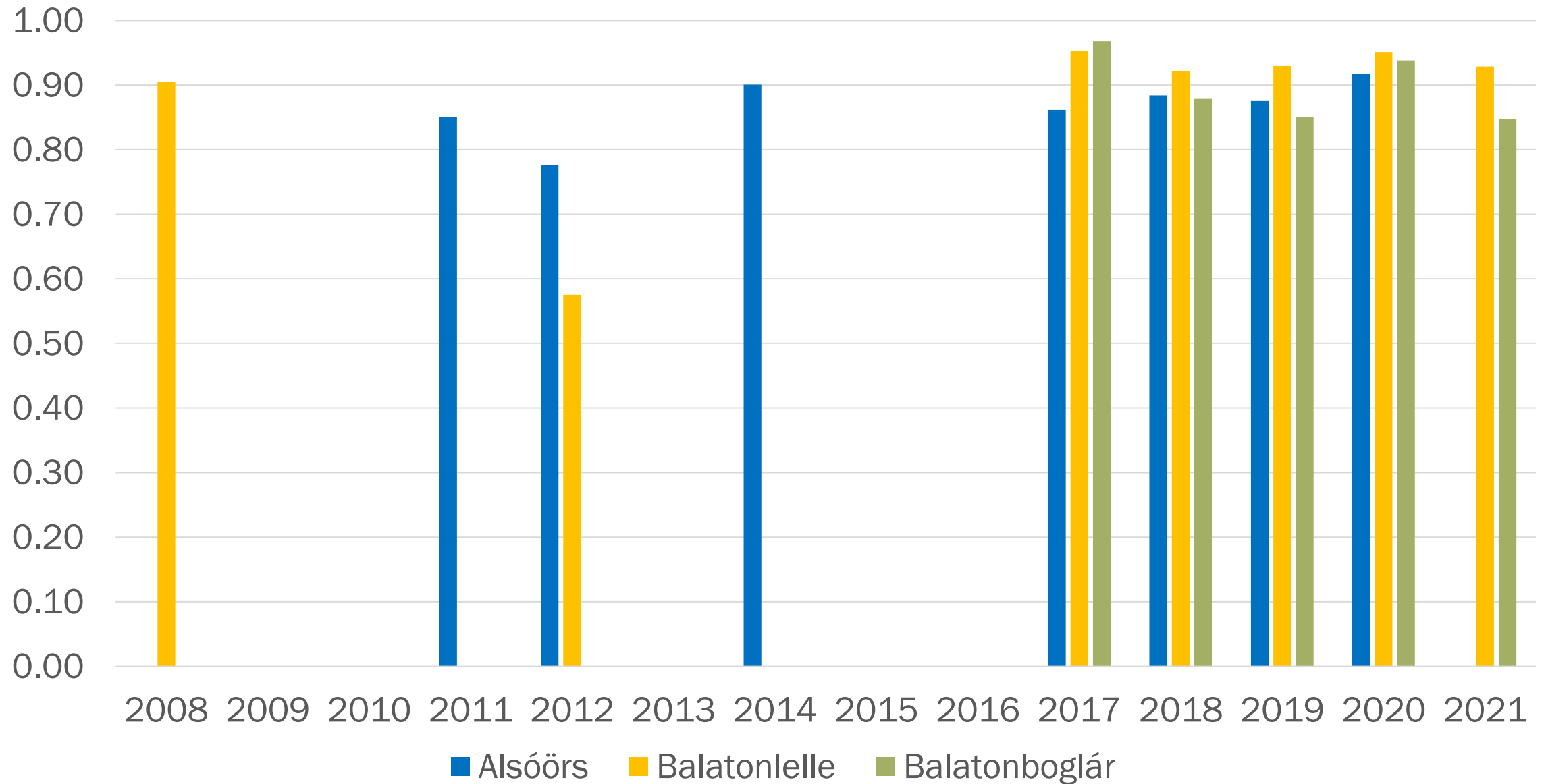
Települések szezonalitása Gini-index alapján (2008-2021)

Települések szezonalitása Gini-index alapján (2008-2021)

Települések szezonalitása Gini-index alapján (2008-2021)

Konklúziók, további kutatási irányok

- A Balaton-régió települései **nem homogének** szezonalitásukat tekintve. Az átlagos Gini-indexüket tekintve a legtöbb település **közepes mértékű** időbeli keresletingadozást mutat. A régió több településén is **nagymértékű** szezonális mérhető.
- Nincs szoros kapcsolat a települések átlagos évi vendégéjszaka száma és átlagos Gini-indexe között.
- A **partmenti települések szezonalitása ingadozik** 2008 óta, nem észlelhető egységes tendencia a keresletingadozás alakulásában a Balaton-régióban.
- **2020-ban és 2021-ben** a Covid-vírus okozta lezárások, karantén időszakok minden településen **növelték a szezonalitást** az azt megelőző időszakokhoz képest.
- A **minősített szálláshelyek fejlesztése** nem csak egy eszköze a turisztikai kereslet időbeni széthúzásának, de **szükséges feltétele** is. Összességében elmondhatjuk, hogy a **szezon meghosszabbítása összetett fejlesztéseket igényel**.
 - *Szálláshelykínálat*
 - *Programturizmus*

Források

- BARCZA A. – CSAPÓ J. – HINEK M. – MARTON G. (2020): Sopron turisztikai szezonálisának és a turizmusfejlesztés szükséges irányainak vizsgálata. *Földrajzi Közlemények* 144(1): 65-78. (<https://doi.org/10.32643/fk.144.1.5>)
- BIGOVIC, M. (2011): Quantifying seasonality in tourism: a case study of Montenegro. *Academica Turistica* 4(2): 15-32.
- FERNANDEZ-MORALES, A. (2003): Decomposing Seasonal Concentration. *Annals of Tourism Research* 30(4): 942-956. ([https://doi.org/10.1016/S0160-7383\(03\)00090-2](https://doi.org/10.1016/S0160-7383(03)00090-2))
- FERNANDEZ-MORALES, A. – MAYORGA-TOLEDANO, M. C. (2008): Seasonal concentration of the hotel demand in Costa del Sol: A decomposition by nationalities. *Tourism Management* 29: 940–949. (<https://doi.org/10.1016/j.tourman.2007.11.003>)
- MARTON G. – CSAPÓ J. – HINEK M. – KISS R. (2017): Pécs turizmusának vizsgálata a turisztikai szezonális tükrében a Gini-index segítségével. *Területfejlesztés és innováció* 11(1): 3-11.
- PALASICS P. – HINEK M. (2018): Még mindig hat hét a Balaton? A szezonális alakulása és mérséklésének lehetőségei Balatonfüred példáján. *Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok*, 3(4): 19-32.
- SÜLYÖK J. – MESTER T. (2014): A magyarországi turizmus szezonálisága. A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma. *Turizmus Bulletin* 16(3-4): 85-92.
- KSH (2023): *Kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma. Magyarország kereskedelmi szálláshelyei*. Letöltve: <https://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haViewer.jsp> (2023.10.21.)
- KSH (2023): *A turisztikai szálláshelyeken eltöltött külföldi és belföldi vendégéjszakák Budapesten és turisztikai térségenként havonta*. Letöltve: https://www.ksh.hu/stadat_files/tur/hu/tur0081.html (2023.10.21.)
- WILHELM R. (2023): A balatoni szezonális mértéke és mérséklése Balatonboglár és Balatonlelle példáján. *Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányok*, 8(2): 96-110.